

Davčne spremembe v 2020 - ZDoh-2, v delu dohodkov iz kapitala

Mag. Dejan Petkovič,
davčni svetovalec, Abeceda Svetovanje d.o.o.

KONFERENCA RAČUNOVODIJ, FINANČNIKOV IN
DAVČNIKOV

Ljubljana, 25.nov. 2019

Objavljene zakonske spremembe

- Zakon o spremembah in dopolnitvah (vsi trije zakoni objavljeni v Ur.l. 66/2019, 5.11.2019)
 - ZDDPO-2R
 - ZDoh-2V
 - ZDavP-2M

Spremenjen 12.čl.Zdoh-2; vir dohodka

(1) Dohodek od nepremičnine in pravic na nepremičnini, vključno z dobičkom iz kapitala od odsvojitve nepremičnine, ki je v SLO, ima vir v SLO (nespremenjeno določilo)

(2) Dobiček iz kapitala od odsvojitve nepremičnine iz 1.odst tega čl. je tudi dobiček iz odsvojitve lastniških deležev in pravic iz lastniških deležev v gospodarski družbi, zadrugi ali drugi obliki organiziranja, katerih več kot 50 % vrednosti je kadar koli v obdobju 365 dni pred odsvojitvijo izhajalo neposredno ali posredno iz nepremičnin in pravic na nepremičninah, ki so v Sloveniji.«.

Zadeva je relevantna v primerih ko so tujci lastniki slovenske družbe, po KIDO se kapitalski dobiček pri prodaji družb (vedno) obdavči v državi rezidentstva

KIDO konvencije 13-člen – kapitalski dobički

- DOLOČILO 13. člena KIDO:
 - Dobiček iz odtujitve premoženja, ki ni premoženje, navedeno v prvem do tretjem odstavku (v teh odstavkih: nepremičnine in premičnine), **se obdavči samo v državi pogodbenici, katere rezident je oseba, ki odtuji premoženje.**
 - **TOREJ ČE fizična oseba REZIDENT NIZOZEMSKE (naključno izbrano) proda delež ali delnice slovenske družbe: v Sloveniji vlaga napoved kapitalskega dobička, vendar v tej napovedi uveljavlja ugodnost iz Konvencije**

Primer vezan na 12.člen ZDoh-2

- Komentar: FURS „ugotavlja“ naslednjo optimizacijo: Nerezident prodaja slovensko družbo. Po Konvenciji se kapitalski dobiček obdavči v državi rezidentstva. Ker je celotna aktiva sestavljena iz nepremičnine (kar je obdavčeno v SLO)– se v družbo tik pred prodajo vnese še drugo premoženje (in se s tem delež nepremičnine zniža pod 50 %....)
- **Sestava aktive d.o.o. (skupaj 150.000 EUR):**
 - nepremičnina 100.000 (nad 50 % aktive torej),
 - oprema 50.000; skupaj 150.000 EUR.

Če bo takšno stanje kadarkoli v zadnjem letu (DOSLEJ: POMEMBNO OB ODSVOJITVI LE) pred odsvojitvijo družbe, se bo štelo, da družbenik prodaja „nepremičnino“ (OBVEZNA OBDAVČITEV V SLOVENIJI)

Višja obdavčitev dohodkov iz kapitala-

132.čl.Zdoh-2

- Zvišuje se stopnja dohodnine od dohodkov iz kapitala (obresti, dividende in dobički iz kapitala) **s 25 % na 27,5 %**.
- **Še vedno cedula** – enkratna obdavčitev dohodkov iz kapitala
- **DOBIČEK IZ KAPITALA**: zvišujejo se stopnje dohodnine od dobička, doseženega z odsvojitvijo kapitala, ki so odvisne od obdobja imetništva kapitala in sicer:
 - Plus 5 let do 10 let: 20 % (doslej 15 %),
 - Plus 10 let do 15 let: 15 % (doslej 10 %),
 - Plus 15 let do 20 let: 10 % (doslej 5 %).
 - Nad 20 let: neobdavčljivo (kot doslej)

Višja obdavčitev dohodkov iz kapitala

Retroaktivno poseganje, da ali ne ?

- **Menimo, da gre za retroaktivno poseganje**; družbenik, ki je vstopil v družbo leta 2011, in bo UGOTOVIL kapitalski dobiček v letu 2019 bo obdavčen nižje kot če bi prodal delež leta 2020.
- Davčni zavezanci so bili ob investiranju kapitala (naložbenju) deležni zakonskega določila o drugačni (nižji) stopnji obdavčitve.

Pomembno je spoznanje, da gre pri dohodku iz kapitala za vrsto dohodka, ki se »uradno« ugotovi (in tudi obdavči) šele od odsvojitvi kapitala, dohodek pa se ustvarja že v času upravljanja s finančno naložbo (delnica, deleži, nepremičnine), torej v času imetništva kapitala (v času od pridobitve do odsvojitve kapitala). Nemogoče je trditi, da je dohodek iz naslova kapitalskega dobička nastal šele v letu odsvojitve (ko je že veljal nov zakon)

Širitev dohodkov iz dividend-90.čl.ZDoH-2

Kot dividenda se obdavči tudi:

- vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku (pravno ta institut ureja ZGD-1, najava 3 mesece prej...), ki ga je vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družb.pogod., v delu, ki presega vplačano vrednost. Če nakn. vplačila družbenik ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, se obdavčuje vrednost vrnjenega nakn. vplačila družbeniku, v delu, ki presega:
 - vplačano vrednost naknadnega vplačila ali
 - nabavno vrednost pridobljenega deleža, kadar je ta manjša od vplačane vrednosti naknadnega vplačila;

Primer

- družbenik A je vplačal 10.000 OK in 90.000 EUR vplačanega presežka.
- B kupi od A celotni delež za 100.000 EUR.
- B si želi izplačati 90.000 EUR. To ni dividenda.

Kaj pa v primeru če bi B kupil delež za 50.000 EUR in želi izplačilo vplačanega presežka v višini 90.000 EUR ?

Širitev dohodkov iz dividend

- dodatna izplačila, ki so povezana z odsvojitvijo deležev v družbah v primerih, ko se kupec in prodajalec ne moreta sporazumeti o ceni in v pogodbo vključita določbo, po kateri bo kupec deleža prodajalcu deleža v prihodnjem obdobju izplačal taka dodatna izplačila, katerih višina bo odvisna od meril uspešnosti poslovanja družbe v prihodnosti, opredeljenih v pogodbi o odsvojitvi deleža (opomba: opcije).
- Tovrstni dohodek se po veljavnih določbah ZDoh-2 ne obdavčuje kot dohodek iz kapitala po proporcionalnih stopnjah dohodnine, temveč kot drugi dohodek (v DIN oz. drugih kontrolnih postopkih po ustavno sporni 11.tč.3. odst 105.čl.ZDOh-2).

Širitev dohodkov iz dividend

- **Mnenje ZDSS:** Zakonodajalec želi v tej točki zakonsko urediti primere, ko je cena ob odsvojitvi deleža (sklenitvi posla) variabilna in še ni dokončno znana (primeri t.i. opcijskih pogodb, primeroma: 50 % kupnine takoj, 50 % takrat ko se bodo izpolnili določeni pogoji). **Takšnih primerov je v poslovni praksi vedno več in jih je zato potrebno tudi pazljivo zakonsko urediti.**
- Torej v primeru kasnejših (do)plačil (kupnin) za nakup delež (denimo: po izpolnitvi določenih pogojev) bi se naj po predlogu zakona **ta kupnina obdavčila kot dividenda, kar je strokovno popolnoma napačno.**
- **Strokovno bolj pravilna** bi bila rešitev, kjer bi postavil maksimalni prihodnji rok v katerem bi se še štelo, da gre za kapitalski dobiček (denimo 3 leta, 5 let...), ob odmeri čez leta (zaradi dodatne kupnine) pa bi se obračunale še obresti v določeni višini (s tem bi se preprečevala zloraba tega instituta).

Primer t.i. „opcijske pogodbe“

- Družbenik leta 2020 prodaja 100 % delež v družbi. Dogovor s kupcem je takšen:
 - Skupna „potencialna“ kupnina je 5 mio EUR, s takšnimi pogoji:
 - 2 mio EUR se plača prodajalcu takoj leta 2020 ob podpisu pogodbe (tole se upošteva pri ugotavljanju kapitalskega dobička)
 - 3 mio se plača prodajalcu po treh letih, vendar le v primeru, če bo družba obdržala vsaj 80 % trenutnega tržnega deleža.. Leta 2023 se ugotovi, da je pogoj izpolnjen in prodajalec od kupca prejme še 3 mio EUR.
 - Štelo se bo, da je bila v znesku 3 mio izplačana dividenda in plačnik bo znesek 3 mio pojmoval kot bruto znesek, obračunal bo davčni odtegljaj.

Širitev dohodkov iz dividend - družba pridobi LASTNI DELEŽ

- GRE ZA DOHODEK OD PREJETIH DIVIDEND (za prodajalca deleža) !
- Davčni zavezanec lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom tega zakona (postopek predpisan v novem 329.b členu ZDavP-2 – zmanjšanje se bo uveljavljalo v NAPOVEDI oz. v 3 mesecih s pisnim zahtevkom pri FURS). Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. tega zakona.«.

Primer izračuna

PRODAJA DELEŽA DRUŽBI

- Leta 2008 sem ustanovil družbo z 10.000 osnovnega kapitala (OK),
- leta 2014 sem vplačal še 90.000 EUR v OK
- Sedaj ima družba OK v višini 100.000 EUR
- Leta 2020 bi želel 50 % družbe prodati družbi, družba s tem pridobi lastni delež
- Kupnina za 50 % delež bo 500.000 EUR (BILANCA STANJA mi kaže, da je družba knjigovodsko „vredna“ 1 mio EUR; VREDNOST vseh sestavin kapitala)

...nadaljevanje

Poskusimo izračunati dohodek iz naslova dividende:

- Kupnina: 500.000 EUR, odštejemo 50.000 EUR (gre za 50 % pridobitvene vrednosti, ki se mi priznajo kot stroški, zadeva se bi „zakomplicirala“ če bi družbenik dodatne deleže kupil od prejšnjega družbenika)
- Vrednost „dividende“: 450.000 EUR, obdavčitev s 27,5 %, ne glede na to, kako dolgo sem že družbenik.
- Dilema: kako se računa odbitek , če družbenik v prihodnje še naprej prodaja delež družbi ? Iz novega Zdoh-2 smiselno izhaja, da vedno upošteva zadnje pridobljene deleže – torej znano metodo FIFO.

Nov 340 b Čl. ZDavP-2

Naslov člena: vodenje evidence naknadnih vplačil in kapitalskih deležev

(1) Gospodarske družbe, ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, morajo voditi evidenco naknadnih vplačil družbenikov – fizičnih oseb – s podatki, ki se nanašajo na identifikacijo družbenikov, naknadnih vplačil, univerzalnih pravnih naslednikov in vračil naknadnih vplačil. Podatke iz evidence morajo dostavljati davčnemu organu najpozneje do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto. Minister, pristojen za finance, predpiše način, obliko in vsebino evidence.

Nov 340 b Čl. ZDavP-2

(2) Osebne gospodarske družbe, ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, morajo voditi evidenco kapitalskih deležev družbenikov – fizični oseb – s podatki, ki se nanašajo na identifikacijo družbenikov, pripise kapitalskim deležem in izplačila iz kapitalskih deležev. Podatke iz evidence morajo dostavljati davčnemu organu najpozneje do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto. Minister, pristojen za finance, predpiše način, obliko in vsebino evidence.«.

Gospodarske družbe iz 340.b člena zakona davčnemu organu podatke iz evidenc naknadnih vplačil in kapitalskih deležev **prvič dostavijo do 31. januarja 2021 za leto 2020.**

Nadomestilo za pokriv. morebitne izgube pri upravlj. Premož. oz.v primeru zjamč. zneska prem. v upravlj.

- **Dopolnitev 81.čl.Zdoh-2 (obresti):** Za obresti se šteje tudi nadomestilo, ki ga upravljavec premoženja dav. zav. zagotovi v primeru negativnega rezultata iz upravljanja premoženja ali v primeru zjamčene vrednosti premoženja v upravljanju.«.
- Predlaga se, da se med **dohodke iz kapitala v obliki obresti** uvrstijo tudi dohodki v obliki nadomestil, ki jih upravljavci premoženja davčnih zavezancev zagotavljajo v primeru negativnega rezultata iz upravljanja premoženja strank. V praksi upravljavci finančnega premoženja lahko v pogodbe s strankami vključujejo tudi obveznost pokritja/nadomestitve morebitnega negativnega rezultata iz upravljanja (tj. izgube vloženih sredstev strank, dosežene z upravljanjem njihovega finančnega premoženja). To pomeni, da strankam, ki bi sicer iz upravljanega premoženja utrpele izgubo, to izgubo nadomestijo

...zagotovitev zjamčenega zneska fizični osebi

- Primer: vložek v upravljanje 50.000 EUR, zjamčena vrednost: 40.000 EUR. V trenutku prodaje je tržna vrednost: 20.000 EUR, stranka prejme 40.000 EUR, saj je sklenil pogodbo z garantiranim izplačilom. Štelo se bo, da je dosežen dohodek iz obresti v višini 20.000 EUR
- Tovrstni dohodek se po veljavnih določbah ZDoh-2, ne obdavčuje kot dohodek iz kapitala po proporcionalnih stopnjah dohodnine, temveč kot drugi dohodek po progresivnih stopnjah dohodnine (davčni organ je to v nam znanih primerih opredelil kot dohodek po 11.tč. 3. odst. 105. čl. Zdoh-2, kar smo že pojasnili da je v ustavni presoji na pobudo Vrhovnega sodišča RS).

Upoštevanje naknadnih vplačil pri ugotavljanju kapitalskega dobička-98.čl.Zdoh-2

- Po sodbi VS-gre (jan.2019) za povečanje nabav.vrednosti kapitala
- Po spremembi zakona bodo to „stroški“, ki bodo povečevali vrednost kapitala ob pridobitvi (4.tč.7.odst.98.čl.Zdoh-2)
- Naknadna vplačila se ne všttevajo med stroške iz spremenjene 4. točka sedmega odstavka 98. člena zakona, če:
 - je bil delež pridobljen pred 1. januarjem 2003 in se za nabavno vrednost deleža v skladu s četrtem odstavkom 152. člena zakona šteje tržna ali knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006, **ter**
 - je bilo naknadno vplačilo vplačano pred 1. januarjem 2006.
- **Naknadno vplačilo: NE GRE TOREJ ZA NOV VSTOP V DRUŽBO (in novo štetje let imetništva) , kar je pozitivna rešitev**

..primer vezano na upoštevanje „stroškov“ naknadnih vplačil

1. Ustanovitev družbe leta 2000, naknadno vplačilo v družbo leta 2005. Prodaja družbe leta 2020.

- **Komentar:** kapitalski dobiček (nabavna vrednost) bo ugotovljen upošteva je knjigovodsko vrednost kapitala na dan 1.1.2006. naknadno vplačilo vpliva na KV družbe na 1.1.2006, zato seveda ne bo upoštevano kot strošek

2. Ustanovitev družbe leta 2002, naknadno vplačilo v družbo leta 2008, prodaja družbe leta 2020.

- **Komentar:** za delež iz leta 2002 bomo pogledali KV na dan 1.1.2006, naknadno vplačilo bomo uveljavljali kot „strošek“ pri ugotavljanju kapitalskega dobička

Upoštevanje naknadnih vplačil pri ugotavljanju kapitalskega dobička-98.čl.Zdoh-2

- Kadar je družbeniku vrnjeno obvezno naknadno vplačilo, ki ga sam ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, tako vrnjeno naknadno vplačilo zmanjša nabavno vrednost pridobljenega deleža v višini vplačane vrednosti takega naknadnega vplačila, vendar znesek zmanjšanja ne more preseči nabavne vrednosti.«.
- **Primer:** družbenik A je vplačal v družbo: 10.000 OK in 90.000 kap.Rezerv.
- A proda delež B-ju za 100.000. B si je v času lastništva izplačal 90.000 kap.rezerv.
- Pri prodaji deleža se bo B-ju 90.000 EUR odštelo od nabavne vrednosti

Nov 88 a člen Zdoh-2 (davčna osnova od obresti, doseženih z odstopom ali poplačilom prevzete terjatve)

- Doslej Zdoh-2 ni neposredno reguliral teh dohodkov
- Dobili smo specialno določilo glede obdavčitve dobička pri trgovanju s terjatvami (ko je prevzemnik terjatve fizična oseba)
- Davčna osnova od obresti, doseženih z odstopom ali poplačilom terjatve, ki jo je zavezanec prevzel od upnika ali prevzemnika, je enaka razliki med prejetim nadomestilom oziroma poplačano vrednostjo terjatve in zneskom, ki ga je zavezanec plačal ob prevzemu terjatve.
- **Primer:** Kot fizična oseba kupim (nominalno terj. 20.000 EUR) terjatev po 8.000 EUR. Uspem izterjati 20.000 EUR. Štelo se bo, da je dosežen dohodek iz obresti v višini 12.000 EUR (zavezanec bo vlagal sam napoved)

Hvala za vašo pozornost !

Izvajalec:

mag Dejan Petkovič, davčni svetovalec ZDSS

Abeceda Svetovanje d.o.o.,

- Pisarna LJ: Stegne 21/c, Ljubljana

- Pisarna MB: Ljubljanska ul. 95, Maribor

E-pošta: dejan.petkovic@abeceda.si